

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/111/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720200310
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Wallnerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1720200310.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a členiek senátu JUDr. Michaely Královej a JUDr. Ivany Jahnovej v právnej veci maloleté deti P.: N., narodená XX.XX.XXXX a I., narodená XX.XX.XXXX, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, odbor sociálnych vecí, Moyzesova 2, Pezinok, deti rodičov: matka - T.. M. Š., narodená XX.XX.XXXX, bytom: A. XX, O., zastúpená Advokátskou kanceláriou Neuschlová, s.r.o., so sídlom: AK Dostojevského rad 5, Bratislava, IČO: 36 861 359, a otec - M. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom: O. Š. Č.. XXX, zastúpený AKMV advokátska kancelária s.r.o., so sídlom: Račianske mýto 1/A, Bratislava, IČO: 47 095 652, o návrhu matky a otca na úpravu výkonu rodičovských a práv a povinností k maloletým deťom N.Š. a I., na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Pezinok, zo dňa 29. apríla 2021, č.k. 12P/28/2020-408, takto

r o z h o d o l i :

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Pezinok, zo dňa 29. apríla 2021, č.k. 12P/28/2020-408 v napadnutom výroku o výživnom a zročnom výživnom m e n í tak, že:

Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej N. sumou 230,- eur mesačne, počnúc dňom 24.02.2020 a na maloletú I. sumou 180,- eur mesačne, počnúc dňom 24.02.2020 do 30.06.2022 a sumou 200,- eur mesačne od 01.07.2022, ktoré sumy j e o t e c p o v i n n ý zasielať k rukám matky vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred.

Zročné výživné na maloletú N. za obdobie od 24.02.2020 do 30.06.2022 v sume 846,20 eur je otec p o v i n n ý splácať v 50,- eur mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným k rukám matky, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením č o i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Pezinok, zo dňa 29. apríla 2021, č.k. 12P/28/2020-408 v napadnutom výroku o styku otca s maloletými, m e n í tak, že o t e c m á p r á v o stretávať sa s maloletou N. a I. s výnimkou nižšie uvedených školských prázdnin a sviatkov každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 09,00 hod. do nedele 19,00 hod., každý páry týždeň v kalendárnom roku v stredu od 15,00 hod. do 18,00 hod.

Počas školských prázdnin a sviatkov je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi:

- každý páry kalendárny rok počas jarných školských prázdnin vyhlásených MŠ SR od prvého dňa prázdnin od 10,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18,00 hod.,

- každý nepárny kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov od piatku od 10,00 hod. do pondelka do 18,00 hod.,

- každý kalendárny rok počas letných prázdnin od 01.07. od 10.00 hod do 07.07. do 19.00 hod. a v čase od 01.08. od 10,00 hod. do 07.08. do 19,00 hod.,

- každý párny kalendárny rok počas zimných prázdnin v čase od 27.12. od 10,00 hod. do 02.01. nasledujúceho kalendárneho roku do 18,00 hod., a každý nepárny kalendárny rok počas zimných prázdnin v čase od 25.12. od 10,00 hod. do 29.12. do 18,00 hod.,

a to vždy tak, že v uvedené dni a hodiny si otec maloleté deti prevezme v mieste obvyklého pobytu matky a maloletých detí a v uvedené dni a hodiny vráti maloleté deti späť matke v mieste obvyklého pobytu. Matke sa ukladá p o v i n n o s ť maloleté deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Pezinok, rozsudkom zo dňa 29.04.2020, č.k. 12P/28/2020-408 rozhodol tak, že zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Určil, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej N. sumou 200,- eur mesačne a na maloletú I. sumou 180,- eur mesačne u oboch počnúc dňom 24.02.2020, ktoré sumy je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 15.-teho dňa mesiaca vopred. Zročné výživné na maloletú N. za obdobie od 24.02.2020 do 30.04.2021 v sume 726,34 eur uložil súd prvej inštancie splácať otcovi v 50,- euro mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc dňom 15.05.2021 k rukám matky s tým, že neplnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Zročné výživné na maloletú I. za obdobie od 24.02.2020 do 30.04.2021 v sume 442,20 eur uložil súd prvej inštancie splácať otcovi v 50- euro mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc dňom 15.05.2021 k rukám matky s tým, že neplnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšku súd návrh matky zamietol. Súd prvej inštancie rozhodol, že otec má právo stretávať sa s maloletou N. a I. každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 09,00 hod. do nedele 19,00 hod., každý párny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 15,00 hod. do 18,00 hod., každý párny kalendárny rok počas jarných školských prázdnin vyhlásených MŠ SR od prvého dňa prázdnin od 10,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18,00 hod., každý nepárny kalendárny rok počas Veľkonočných sviatkov od piatku od 10,00 hod do pondelka do 18,00 hod., každý kalendárny rok v čase od 01.08. od 10,00 hod. do 07.08. do 18,00 hod., každý kalendárny rok v čase 27.12. od 10,00 hod. do 02.01. nasledujúceho kalendárneho roku do 18,00 hod., a to vždy tak, že v uvedené dni a hodiny si otec maloleté deti prevezme v mieste obvyklého pobytu matky a maloletých detí a v uvedené dni a hodiny vráti maloleté deti späť matke v mieste obvyklého pobytu. Matke uložil povinnosť na styk s otcom maloleté deti riadne a včas pripraviť. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že návrhom podaným dňa 24.2.2020, žiadala matka aby súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom N. a I., ktoré sa narodili z mimomanželského vzťahu, rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od júna 2019, od novembra 2019 otec na výživu maloletých detí prispieva sumou 250,- eur mesačne. Matka žiada aby obe maloleté deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti, otec aby prispieval na výživu maloletej N. 320,- eur mesačne a I. 300,- eur mesačne, a aby bol upravený styk otca s maloletými za prítomnosti matky a to párny týždeň v sobotu a nedeľu od 10,00 hod. do 16,00 hod. a každý kalendárny rok 26.12. od 10,00 hod. do 16,00 hod. Otec podal dňa 2.6.2020 na súd návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom N. a I. tak, že obe deti súd zverí do osobnej starostlivosti matky, otec bude prispievať na ich výživu mesačne 125,- eur na každé dieťa a upraví styk otca s maloletými aj s prespaním. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 5P/84/2020-7, zo dňa 24.6.2020 spojil oba návrhy do spoločného konania.

3. Súd prvej inštancie poukázal aj na vyjadrenie matky na pojednávaní, kde uviedla, že nesúhlasí s návrhom otca v časti výšky výživného a s úpravou styku, ako žiada otec a tak isto nesúhlasí, aby deti prespávali u otca, nakoľko otec nepreukázal, že je zodpovedný otec. Bagatelizuje nosenie rúšok, nezaujíma sa, či potrebuje matka deti niekam odviezť a nezaujíma sa o ich zdravotný stav. Poukázal aj na vyjadrenie otca na pojednávaní a jeho písomné vyjadrenia, v rámci ktorých uviedol, že súhlasí so zverením oboch maloletých detí matke, nesúhlasí s výškou výživného, ktorú požaduje matka, mesačné výdavky na maloleté matka nadhodnotila, od 09/2020 uhradza na výživu detí mesačne 310,- eur a žiada upraviť styk s maloletými aj s prespaním. Má vytvorené vhodné podmienky pre maloleté, vie sa o ne plnohodnotne postarať, každý druhý víkend, čím sa matke znížia výdavky na maloleté deti.

4. Súd prvej inštancie poukázal na písomnú správu kolízneho opatrovníka zo šetrenia v byte otca, podľa ktorej pomery u otca sú vhodné na pobyt maloletých detí. Maloleté si otca pamätajú z obdobia keď požíval alkohol. Maloleté otca nevnímajú, že otec je na nich zlý, ale že je zlý na matku. Kolízny opatrovník navrhol, aby rodičia naďalej pracovali s Centrom pre deti a rodinu Pezinok, na tom aby sa obnovil vzťah otca s deťmi. Doterajšia spolupráca s centrom sa javí, že prerušený kontakt otca s deťmi sa upravuje, deti otca vnímajú pozitívne. Výhrady majú, že im otec netelefonuje a nekontaktuje sa s nimi častejšie. Kolízny opatrovník odporučil súdu zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, otcovi určiť výživné na maloletú N. sumou 230,- eur mesačne a na maloletú I. sumou 200,- eur mesačne. Styk otcovi s maloletými navrhol určiť každý druhý víkend, ako to otec navrhuje, ale čo sa týka prespania navrhujú opatrný postup, pri rešpektovaní vôle detí, ktoré nemôžu byť nútené.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletých detí, oboznámil sa s rodnými listami, správami kolízneho opatrovníka a Centra pre deti a rodinu Pezinok, potvrdeniami o príjmoch oboch rodičov, písomnými podaniami účastníkov konania, rozpisom nákladov na maloleté deti a bývanie, lekársnym potvrdením o zdravotnom stave otca, ako i ďalšími dôkazmi, ktoré sa na vec vzťahujú a zistil nasledovný skutkový stav vo veci. Maloleté deti N. a I. sa narodili z mimomanželského vzťahu, otcovstvo bolo uznané na matrike. Rodičia žili v spoločnej domácnosti do 07/2019 kedy sa otec odsťahoval, odvtedy matka žije s deťmi sama. Pri odchode otca sa rodičia nedohodli, otec uviedol, že bude matke poukazovať 250,- eur, následne to chcel dávať na sporenie detí, matka nevie či tak urobil a od 09/2020 zasiela na deti 310,- eur. Rodičia spolužitie ukončili z dôvodu opakovaného požívania alkoholu zo strany otca, deti boli svedkami hádok rodičov a matka nechcela, aby vyrastali v takom prostredí. Matka na pojednávaní uviedla, že ich rodičovská komunikácia je veľmi komplikovaná, odmieta s otcom aj telefonovať, komunikujú len cez SMS. Súdom odporúčané stretávanie otca s maloletými v marci 2021 realizovali, až na 2 víkendy, kedy boli deti choré. Otec od 19.12. - 20.01.2021 maloletým ani nezavolať, na Vianoce im darčeky nepriniesol, aj napriek tomu, že mal v tom čase 2 týždňovú závodnú dovolenku. Od 1.10.2020 do 22.10.2020 matka absolvovala s deťmi liečenie v Hornom Smokovci, otec ich tam neodviezol, odviezli ich jej rodičia. Matka otcovi nedala na vedomie informáciu, že týždeň má vybavený a môže prísť za deťmi na liečenie, pretože on sa jej neozval a tohto sa ani nedomáhal. Čo sa týka stretávania detí s otcom, matka ich prehovára aby sa na stretnutie s otcom tešili, že budú chodiť na výlety, v súčasnosti otec nedodržiava epidemiologické opatrenie, nenosia pri ňom rúška, stretávajú sa s inými ľuďmi, prevážal ich v aute v kufri. O novej partnerke otca sa s deťmi matka nebaví, naposledy mala I. amok, keď mala ísť s otcom, že sa ho bojí. Maloletá N. je vo veku 6,5 roka, navštevuje MŠ, od 09/2021 bude žiačkou 1 ročníka. Má diagnostikovanú Q., E. pri narodení. Tieto 2 diagnózy sú vzájomne prepojené, pokiaľ by ochorela a mala teploty mohla by jej prepuknúť E.. Užíva lieky: Aerius - bez doplatku. Užívala podporné lieky IMUNOR -17 eur raz za 2 mesiace. Bronchovakson - 10 eur doplatok, je na mesiac, vitamíny a probiotiká - 15 eur mesačne. Oblečenie, obutie - 95 eur mesačne, knižky a školské veci - 30 eur mesačne. Takisto navštevuje preventívne ošetrovanie u zubára raz do roka 35 eur. Doprava k lekárom, väčšina je v Bratislave - 30 eur mesačne. Alikvotná čiastka na bývanie 65 eur mesačne. V tejto sume nie je započítaná dovolenka, liečenie a iné. Priemerné mesačné výdavky na mal. sú cca 554 eur. Maloletá I. je vo veku 5,5 roka, navštevuje MŠ. Maloletá až na bežné detské ochorenia iné ochorenia nemá. Priemerné mesačné výdavky na mal. sú cca 539 eur. V tejto sume ja započítaná alikvotná čiastka na bývanie 65 eur, oblečenie, obutie - 95 eur, nakoľko mal. nemôže nosiť veci po N., nakoľko N. je oveľa väčšia. Vitamíny - 30 eur mesačne. Doprava - 30 eur, nakoľko samú maloletú nemôže doma nechať. Škôlka 30 eur strava. Matka je slobodná, nemá ďalšie vyživovacie povinnosti, zamestnaná je ako projektový manager na Ministerstve práce sociálnych vecí a rodiny, jej priemerný mesačný netto príjem od 01.02.2020 - 28.02.2021 je 1.365,80 eur, poberá rodinné prídavky aj daňový bonus, iný príjem nemá. Spolu s dcérami býva vo vlastnom 2 izbovom byte, mesačné náklady na bývanie sú 200 eur, matka nemá žiadne pôžičky ani úvery. Matka pochybuje o tom, že otec prestal piť, nakoľko z výpisovej karty E. je zrejme, že najviac nakupuje alkohol. Otec na maloleté deti uhradil na výživnom od 02/2020 až do 08/2020 - 250,- eur mesačne a od 09/2020 doposiaľ 310,- eur mesačne na obe deti, spolu sumu 4.230,- eur, t.j. na každé dieťa 2.115,- eur. Obom dcéram mesačne uhrádza šetrenie 25,- eur na každú. Otec je zamestnaný ako výrobný pracovník vo Volkswagen Slovakia a jeho priemerný mesačný netto príjem je 1.327,58 eur, iný príjem nemá, nepodniká. Od 10/2020 býva v Plaveckom Mikuláši spolu s priateľkou v rodinnom dome, ktorý vlastní s priateľkou v podielovom spoluvlastníctve. Jedná sa o 4 izbový rodinný dom, zakúpený na hypotekárny úver - 103.000,- eur v Slovenskej sporiteľni, kde sú 375,- eur mesačné splátky, a dofinancovanie úveru 26.500 eur, so splátkou 175,- eur mesačne. Rodinný dom bol zakúpený ako holodom. Priateľka otca je rozvedená, má dospelé deti. Otec uviedol, že tvrdenia matky

o jeho alkoholizme nie sú pravdivé, jeho terajšia partnerka sa rozviedla pre alkoholizmus jej bývalého manžela, netolerovala by mu alkoholizmus, tak isto chodí riadne do práce, kde sú pravidelne testovaní na alkohol a pravidelne je v kontakte s ambulatným psychiatrom. Súd prvej inštancie sa oboznámil s lekárskou správou MUDr. Halmovej - psychiatricka, zo dňa 24.3.2021, z objektívneho nálezu ktorej vyplýva, že otec abstinenčný režim dodržiava, je v dispenzárnej starostlivosti z dôvodu poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu. Kolízny opatrovník na odporúčanie súdu zaradil rodičov do sanácie rodičovského poradenstva v Centre pre deti a rodinu v Pezinku z dôvodu nedostatočnej komunikácie medzi rodičmi a konfliktov rodičov v rozsahu 30 hodín. Dňa 28.4.2021 súd prvej inštancie obdržal priebežnú správu z prebiehajúcej sanácie. Z uvedenej správy vyplýva, že počas pandemickej situácie nebolo možné realizovať osobné stretnutia, napriek tomu matka, ako i maloleté deti majú o spoluprácu záujem, interakcie sú plnohodnotné. Maloleté deti uviedli, že rodičia sa často hádali a spolu to skončili. Matka sa vyjadrila, že ma o dcéry strach s poukazom na ich zdravotný stav. Momentálne sa otec s dcérami stretáva pravidelne cez víkendy, počas týždňa za deťmi nechodí. Maloleté deti o otcovi samé opakovane rozprávajú, že na nich zlý nie je, ani nikdy nebol, ale nemá o nich záujem. V závere je konštatované, že na konflikte majú istý podiel viny obaja rodičia. Obaja si však musia uvedomiť, že nemôžu jeden druhého proti sebe pred maloletými deťmi štváť, práve naopak. Podstatné je, že maloleté samé vnímajú nepríjemné a nevhodné správanie ich otca k matke, čím si vytvárajú o ňom prirodzene obraz o tom, že je zlý. Ich spomienky z detstva ich k tomu ešte viac utvrdzujú.

6. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za zistené, že rodičia maloletých detí, ktoré sa narodili z mimomanželského vzťahu nežijú v spoločnej domácnosti od júla 2017, o maloleté deti sa stará matka sama. V rámci tohto konania bolo preukázané, že matka sa o deti príkladne stará, nastavená zdravotná starostlivosť zo strany matky u maloletých detí je príkladne dodržiavaná. Otec ani kolízny opatrovník nespochybnili starostlivosť matky a súhlasili, aby obe maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, s tým že právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Čo sa týka výšky výživného súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu maloletej N. mesačne 200,- eur a maloletej I. 180,- eur mesačne od podania návrhu na súd. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadnil vek maloletých detí, zdravotný stav maloletej N., školské a mimoškolské aktivity oboch dcér, a zárobkové a majetkové možnosti a schopnosti oboch rodičov. Obaja rodičia sú riadne zamestnaní, matkin príjem je 1.365,- eur mesačne netto, otcov 1.327,- eur mesačne netto, matka býva vo vlastnom byte nemá žiadne úvery ani pôžičky. Otec býva s partnerkou v ich rodinnom dome, na ktorý splácajú hypotéku. Súd prvej inštancie otcom deklarované mesačné náklady na prevádzku rodinného domu a hypotéky započítal v polovici nakoľko všetky výdavky zdieľa s jeho partnerkou. Doposiaľ otec na obe deti prispieval výživným v sume 310,- eur mesačne. Súd prvej inštancie sa oboznámil s matkou vyčíslenými výdavkami na obe dcéry a ňou deklarovaná výška týchto mesačných výdavkov v sume cca 1.000 eur sa súdu javila ako nadhodnotená, hlavne s ohľadom na vek maloletých detí a príjem matky. Preto súd prvej inštancie vo zvyšku návrh matky zamietol. Súd prvej inštancie vyslovil, že pri určenej výške výživného na N. 200,- eur a I. 180,- eur a poberaní rodinných prídavkov a daňového bonusu, 100,- eur mesačne na každé dieťa má za to, že práva a právom chránené záujmy maloletých detí budú naplnené. Tak isto súd prvej inštancie poukázal na záujem otca častejšie sa stretávať s dcérami aj s prespaním a počas prázdnin, čím by sa matke znížili výdavky. Matkou požadované výživne v sume 620,- eur na obe dcéry tvoria necelých 50 % z čistého mesačného príjmu otca, ktorý by pri úhrade výživného, polovice hypotéky, nákladov na bývanie a stravovanie, nebol schopný matke poukazovať. Súd prvej inštancie určil zároveň zročné výživné, ktoré vzniklo na maloletú N. za obdobie od 24.02.2020 do 30.04.2021 v sume 726,34 eur, a na maloletú I. za obdobie od 24.02.2020 do 30.04.2021 v sume 442,20 eur. Zročné výživné súd prvej inštancie uložil otcovi splácať v 50,- euro mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc dňom 15.05.2021 k rukám matky s tým, že neplnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia, s poukazom na ust. § 232 ods. 4 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Súd prvej inštancie tak rozhodol na základe žiadosti otca, nakoľko nedisponuje s finančnou hotovosťou.

7. Čo sa týka úpravy styku otca s maloletými, súd prvej inštancie upravil stretávanie v štandardnom rozsahu a to s poukazom na vek detí a právo rodiča, ktorý nemá deti zverené do jeho osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie uviedol, že tento rodič nie je iba platcom výživného, ale patrí mu právo podieľať sa na výchove detí aj pravidelným kontaktom. Úloha biologického otca pri výchove maloletých detí je nezastupiteľná a pokiaľ sa otec tohto práva domáha musí mu byť toto právo priznané. V tomto konkrétnom prípade je situácia sťažaná a skomplikovaná doterajšími negatívnymi zážitkami maloletých detí, ktoré napriek tomu, že opakovane uviedli, že im otec nikdy neublížil, citlivo vnímali rodičovské hádky, otcov problém s alkoholom a prirodzene sa u nich spustil ochranný mechanizmus obrany matky,

s ktorou žijú samé v spoločnej domácnosti. Vnímajú, že otec si svoj život zariadil inak ako matka, má novú partnerku a toto všetko vplýva na vzťah dcér s otcom. Keďže rodičia doposiaľ neboli schopní ich komunikáciu prispôbiť potrebám detí tak, aby vyrastali v nekonfliktnom prostredí, aj s ohľadom na zdravotný stav N., kedy stresy a urážanie môže zhoršiť jej zdravotné problémy, boli rodičia odporúčaní na rodičovské odborné poradenstvo. Počas prebiehajúceho súdneho konania a realizácie poradenstva sa stretávanie otca s dcérami v obmedzenom rozsahu realizovalo. Súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetné konanie je na súde rok, a preto súd v záujme zdravého vývoja maloletých detí musel zastabilizovať výchovné prostredie maloletých detí a preniesť bremeno zodpovednosti na rodičov, ktorí sa doposiaľ spoliehali, že niekto ich problém definitívne vyrieši. Je načase aby rodičia naštartovali ich absolútnu rodičovskú zodpovednosť a začali sa k dcéram správať zodpovedne, aby sa k sebe správali úctivo, neurážali sa hlavne pred deťmi, čo v konečnom dôsledku povedie k zdravému psychickému a fyzickému stavu N. a I..

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie do výroku o výživnom a súvisiacom výroku o zročnom výživnom a výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi podala matka odvolanie a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1, písm. e), f), h) Civilného sporového poriadku. Uviedla, že z merita odôvodnenia výšky výživného nie je zrejmé, akú výšku mesačných výdavkov na maloleté deti súd prvej inštancie považoval za reálnu, keď bez ďalšieho skonštatoval, i napriek množstvu predložených dokladov, že matkou vyčíslené výdavky na maloleté deti v sume spolu 1.000,- eur mesačne v priemere považuje za nadhodnotené, rovnako nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie zohľadnil mieru osobnej starostlivosti matky o maloleté deti v kontexte výšky výživného, či bral do úvahy fakt, že v prípade maloletých detí má matka zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou, kam napríklad patrí aj kúpeľná liečba, na ktorú otec matke osobitne nikdy neprispel, a taktiež nie je zrejmé, z akých údajov súd prvej inštancie vychádzal, keď skonštatoval, že v prípade poberania prídavku na dieťa a uplatňovania si daňového bonusu bude mať matka mesačne plus 100,- eur na každé mal. dieťa, keď aktuálne platí, že výška prídavku na dieťa je mesačne 25,50 eur, pričom mesačná suma daňového bonusu na dieťa do 6 rokov platná od 1.1.2021 do 30.6.2021 je 46,44 eur a na dieťa vo veku nad 6 rokov veku je 23,22 eur. Tieto sumy sa od 1.7.2021 zvyšujú v prípade daňového bonusu na dieťa v kategórii 6 - 12 rokov a to na sumu 39,47 eur, avšak ani pri takomto zvýšení nebude mať matka benefit vo výške 200,- eur mesačne, ale pôjde o sumu maximálne 136,- eur mesačne. Matka ďalej poukazuje na to, že otec predložil ako doklad o príjme potvrdenie od zamestnávateľa, ale nie je zrejmé, či a v akom rozsahu má otec okrem mzdy od zamestnávateľa aj iné benefity. Taktiež neobstojí ani argument otca o údajnom sporení pre maloleté deti, nakoľko z predložených dokladov je zrejmé, že majiteľom majetkového účtu je otec, ktorý sa zaviazal na tento účet mesačne sporiť / poukazovať sumu 50,- eur. Matka vytyka súdu prvej inštancie, že bez ďalšieho akceptoval a nevyhodnotil ako neprimerané majetkové riziko na strane otca prevzatie úverov s celkovou mesačnou splátkou vo výške cca 552,- eur mesačne. Matka poukázala v odvolaní na to, že obligatónym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy, čo je v podstate takmer dvojnásobok sumy výživného, ktorým otec prispieva na potreby maloletých, či hradenie ďalších, nie malých výdavkov. Súd prvej inštancie bez ďalšieho skonštatoval, že ak by zaviazal otca k povinnosti platiť výživné vo vyššej sume, toto by nebol schopný matke poukazovať. Otca pritom súd prvej inštancie zaviazal prispievať na výživu maloletých sumou spolu vo výške 380,- eur, čo v zásade pokryje maximálne náklad na stravu maloletých detí, keď v praxi súdov je všeobecne akceptovaný náklad na stravu maloletého dieťaťa vo výške cca 150,- eur mesačne a časť z nákladov na bývanie, ktoré matka jednoznačne preukázala. Všetky ostatné výdavky, tak v súvislosti so vzdelávaním detí, mimoškolskými aktivitami, ako aj zdravotným stavom, nehovoriac o ošatení, doprave, či iných mimoriadnych výdavkoch bude nútená znášať matka. Matka nesúhlasí ani s určenou úpravou styku otca s maloletými deťmi a to s poukazom na celkový prístup otca k doterajšej starostlivosti o maloleté deti a s ohľadom na najlepší záujem maloletých detí. Matka poukazuje na to, že maloleté sa opakovane v rozhovoroch s psychologičkami CDaR v Pezinku (napríklad správa zo dňa 28.4.2021) vyjadrili, že v domácnosti otca sa necítia dobre, keď sú u otca, otec o nich nemá záujem, nevenuje sa im, nehra sa s nimi, deti u neho nie sú spokojné a vadí im aj jeho partnerka, ktorá je pre deti cudzia, a ktorá, ako je zrejmé z výpovedí detí, k nim nemá žiaden vzťah. Záujem otca o stretávanie sa s maloletými preto matka vníma ako deklaratórny a cieľiaci na jediné, a to minimalizovať jeho vyživovaciu povinnosť, nakoľko ak by otec skutočne mal záujem venovať sa maloletým deťom, nemal by problém deťom pripraviť veku primeraný pútavý adekvátny program a maloleté deti by nemali dôvod otca vnímať tak, ako to je zrejmé z predmetnej správy. V tejto súvislosti sa matke javí ako čisto formálne odôvodnenie rozhodnutia súdu v bode 40, kde súd prvej inštancie síce sám skonštatuje, že maloleté vnímajú negatívne správanie sa otca a jeho vyjadrenia na adresu

matky, avšak i napriek tomu, hoci deti v domácnosti otca nikdy neprespávali a o prespanie ani nemajú záujem, núti maloleté deti do úpravy styku, v ktorej sa necítia konformne a upravil ich styk s otcom s prespaním. Matka vytyka aj, že súd prvej inštancie ani nerozlíšil úpravu styku počas bežného roka a počas prázdnin, v dôsledku čoho nie je vylúčená taká situácia, že síce otec bude mať k dispozícii týždeň prázdnin s maloletými, ale matka, ak by si otec uplatňoval víkendové stretávania sa a stredajšie popoludnia s maloletými deťmi aj počas prázdnin, by nemala s nimi ani jeden ucelený týždeň voľna. Matka poukazuje na to, že otec ani jedenkrát nebol s maloletými deťmi sám tak, aby sa im mohol reálne osobne venovať. Otec mimo termínov realizácie stretnutí nekontaktuje maloleté deti, nezaujíma sa o ich potreby. Okrem toho, súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí vôbec nezohľadnil skutočnosť, že matka bola opakovane konfrontovaná s absolútne nespoľahlivým a aj nezodpovedným prístupom otca počas starostlivosti otca o deti, pričom otec principiálne nerešpektuje prosby matky, týkajúce sa reflektovania odporúčaní lekárov v súvislosti so zdravotným stavom detí. Otec podľa matky nerešpektuje odporúčania, nariadenia, ignoruje apeláciu zo strany matky, aby a najmä v súčasnej situácii eliminoval riziká ochorenia na strane detí. Matka v dôsledku prístupu otca musela opakovane čerpať OČR. Maloleté počas realizácie styku sú konfrontované s tým, že otec im napriek ich nesúhlasu vymieňal respirátory za obyčajné rúška a otec v súčasnej situácii prijíma návštevy, s ktorými prišli do kontaktu aj maloleté deti. S poukazom na vyššie uvedené matka navrhuje, aby odvolací súd po vykonaní potrebného dokazovania rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alebo alternatívne zmenil tak, že otec je povinný prispievať na výživu mal. N. sumou 320,- eur mesačne a na výživu mal. I. sumou 300,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, do rúk matky. Zročné výživné je otec povinný zaplatiť k rukám matky a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými každý nepárny týždeň v kalendárnom roku s výnimkou sviatkov a školských prázdnin vždy v sobotu v čase od 9,00 hod. do 18,00 hod. a v nedeľu v čase od 9,00 hod. do 17,00 hod., každý páry kalendárny rok počas jarných školských prázdnin vyhlásených MŠ SR pre kraj obvyklého pobytu a to každý pracovný deň v prázdninovom týždni (t.j. od pondelku do piatku) vždy v čase od 7,30 hod. do 18,00 hod.; každý nepárny kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov na Veľký piatok, na Bielu sobotu, na Veľkonočnú nedeľu a na Veľkonočný pondelok vždy v čase od 9,00 hod. do 18,00 hod.; každý kalendárny rok v čase od 1.8. do 7.8. a to každý deň bez prespania v čase od 7,30 hod. do 19,00 hod., každý kalendárny rok v čase od 27.12. do 2.1. nasledujúceho roka v pracovných dňoch každý takýto pracovný deň bez prespania v čase od 7,30 hod. do 18,00 hod., a to vždy tak, že v uvedené dni a hodiny si otec maloleté deti prevezme v mieste obvyklého pobytu matky a maloletých detí a v uvedené dni a hodiny vráti maloleté deti späť matke v mieste obvyklého pobytu.

9. Otec k odvolaniu matky uviedol, že prihliadnuc na vek maloletých a ich odôvodnené potreby, sú niektoré položky prehľadu výdavkov na maloleté, ktorý matka maloletých založila do súdneho spisu na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 16.03.2021, výrazne nadhodnotené a výživné vo výške, v akej ho požaduje matka nezodpovedá preukázaným odôvodneným potrebám maloletých. Určenie výšky výživného na spotrebné náklady dieťaťa nie je bezhraničné a spotrebné mesačné výživné nie je možné priznať vo výške vyššej, než sú preukázané náklady na dieťa, a to ani v prípade, ak to pomery rodiča dovoľujú. Čo sa týka miery osobnej starostlivosti matky o maloleté deti, otec uvádza, že osobou povinnou vyživovať maloleté dieťa nie je len ten rodič, ktorému nie je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, ale s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1 ZR sú povinnými osobami obaja rodičia maloletého dieťaťa. Znamená to, že ako pre otca, tak aj pre matku platí ustanovenie § 62 ods. 2 ZR, v zmysle ktorého má aj matka, aj otec povinnosť prispievať na výživu svojich maloletých detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Skutočnosť, že osobná starostlivosť je postavená na roveň finančným plneniam, neznamená, že ťarchu finančného zabezpečenia potrieb maloletých detí bude znášať otec maloletých detí sám, naviac, ak životná úroveň oboch rodičov, berúc do úvahy ich možnosti, schopnosti a majetkové pomery, je v zásade rovnaká. Pokiaľ matka tvrdí, že v prípade maloletých detí má zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou, otec zdôrazňuje, že na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 16.03.2021, matka maloletých v súvislosti so zdravotným stavom maloletej I. uviedla, že maloletá, až na bežné detské ochorenia, iné ochorenia nemá. Berúc do úvahy zdravotný stav maloletej N., ktorej výdavky na zdravotnú starostlivosť matka vyčíslila na sumu vo výške 35,- eur mesačne, možno považovať mesačné náklady na zdravotnú starostlivosť pre maloletú I., ktorá je zdravá, vo výške 30,- eur mesačne za neprimerané. Čo sa týka kúpeľnej liečby, otec poukazuje na to, že túto maloleté absolvovali len raz, v októbri roku 2020. Kúpeľná liečba bola maloletým v celom rozsahu uhradená z verejného zdravotného poistenia, z ktorého boli uhradené aj náklady na ubytovanie a stravu pre matku maloletých, ako sprevádzajúcu osobu, ktorá skutočnosť vyplýva jednak zo zdravotnej karty maloletých, ako aj z

komunikácie s poisťovňou V. zdravotná poisťovňa, a.s., ktorú do súdneho spisu založila matka. Nie je teda dôvod, aby otec maloletých na kúpeľnú liečbu, ktorá je v celom rozsahu hrazená z verejného zdravotného poistenia, matke maloletých prispieval. Otec ďalej uvádza, že v zmysle Zmluvy o úvere na bývanie zo dňa 07.09.2020, je dlžníkom nielen otec maloletých, ale spoludlžníkom je aj jeho partnerka Q. W.. V čase, kedy otec maloletých nebol vlastníkom nehnuteľnosti v k.ú. O. M., býval v byte v J. K., pričom nájomné predstavovalo v zmysle Zmluvy o krátkodobom nájme bytu zo dňa 23.11.2019, sumu vo výške 550,- eur mesačne a v byte býval otec sám bez partnerky. Otec má za to, že musí uspokojovať svoje bytové potreby a nemá rovnakú výhodu, ako matka maloletých, ktorá býva v byte vo svojom výlučnom vlastníctve, ktorý nie je zaťažovaný záložným právom v prospech hypotekárnej banky. Je preto vylúčené posudzovať splátku hypotekárneho úveru za výdavok otca ako povinného rodiča, ktorý nie je nevyhnutné vynaložiť. Berúc do úvahy skutočnosť, že výška splátky hypotekárneho úveru je porovnateľná s výškou nájomného v dvojizbovom byte, je zrejmé, že pre maloleté deti je nepochybne vhodnejšie prostredie rodinného domu so záhradou, kde majú vlastnú detskú izbu, ako dvojizbový byt, ktorý by celkom zrejme nevyhovoval ani požiadavkám matky maloletých, ktorá by pri úprave styku otca s maloletými celkom zrejme argumentovala tým, že otec maloletých nemá pre maloleté vytvorené v domácnosti vhodné podmienky. Z vyčíslenia mesačných nákladov otca maloletých je zrejmé, že jeho mesačné výdavky tvoria skupinu tých výdavkov, ktoré otec maloletých musí nevyhnutne vynaložiť na svoje základné bežné potreby, nehovoriac o tom, že otec maloletých nevyčísľil náklady na stravu, ošatenie, hygienu, mobilný telefón, či záujmové aktivity. Okrem nákladov na bývanie, je za výdavky, ktoré je vzhľadom na svoj účel otec maloletých nútený vynaložiť, potrebné považovať aj výdavky na PHM, ktoré otec maloletých spotrebuje za účelom realizácie styku s maloletými, nakoľko vzdialenosť bydliska otca od bydliska maloletých je cca 43 km. Otec maloletých teda len za jeden víkend, kedy maloleté trávia čas s otcom, precestuje cca 344 km. Náklady, ktoré otec mesačne vynaloží na kúpu PHM, ktoré spotrebuje len na cestu za maloletými a späť, tak predstavujú sumu vo výške cca 70,- eur. Matka tvrdí, že otec nie je ochotný plniť výživné ani vo výške, ktoré nedosahuje ani jeho mesačné náklady na platenie úverov, či poisťiek, no vzápätí žiada, aby maloleté deti u otca neprespávali, a to nielen cez víkend, ale bez uvedenia relevantných dôvodov trvá na tom, aby ich otec aj v čase, kedy s nimi má stráviť viac po sebe nasledujúcich dní, každé ráno prišiel do Pezinka vyzdvihnúť a každý večer ich do Pezinka zaviezol. Napr. v júli, kedy by mal otec s maloletými stráviť sedem po sebe nasledujúcich dní, tak precestuje celkovo 1.204 km. Berúc do úvahy skutočnosť, že súd, pokiaľ ide o výdavky na bývanie, ktoré sú výdavkami na zabezpečenie základných a nevyhnutných potrieb rodiča, zohľadnil iba sumu rovnajúcu sa polovici nákladov, tak otcovi maloletých zo mzdy, ktorá predstavuje sumu vo výške cca 1.327,- eur mesačne, po odpočítaní alikvotnej časti nákladov na bývanie vo výške cca 400,- eur, nákladov na PHM vo výške cca 70,- eur, výživného vo výške 380,- eur a zročného výživného vo výške 100,- eur, zostane na uspokojovanie životných potrieb suma vo výške cca 377,- eur, z ktorej uhradí náklady na stravu, ošatenie, hygienu, mobilný telefón, príp. záujmové aktivity. Je teda zrejmé, že vyššie výživné by už otec nebol matke schopný poukazovať. Súd by nemal výživné stanoviť tak, aby po jeho uhradení bol zostatok čistého príjmu povinného rodiča nižší ako je súčet nákladov na bývanie a živobytie. Matka podľa otca nevysvetlila dôvody, pre ktoré žiada, aby otec maloletých zaplatil zročné výživné jednorazovo v celej výške a nie v splátkach spolu s bežným výživným. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými, otec uvádza, že má skutočný záujem o pravidelný kontakt s maloletými, aby mal možnosť vytvoriť si s nimi pekný vzťah. Otec popiera pravdivosť matkinho tvrdenia, že maloleté u neho nie sú spokojné a vadí im aj jeho partnerka, ktorá je pre deti cudzia a nemá k nim žiaden vzťah. Naopak, maloleté si otcovu partnerku obľúbili, rozumejú si s ňou a rady sa s ňou hrajú. Napríklad v stredu 16.06.2021, kedy otec maloleté zobral na výlet do Senca, sa maloleté smutne pýtali, kde je otcova partnerka a vyzvedali, prečo s nimi nešla na výlet aj ona. Je teda zrejmé, že maloleté vnímajú otcovu partnerku ako osobu, ktorá patrí k otcovi, žije s ním v jednej domácnosti a spravidla s ním trávi aj voľný čas. Zo správania sa maloletých v prítomnosti otcovej partnerky, ako aj v jej neprítomnosti, nemožno usudzovať, že by ju maloleté vnímali negatívne, príp. ju odmietali. Matka opakovane uvádza, že otec mimo termínov realizácie stretnutí nekontaktuje maloleté deti, nezaujíma sa o ich potreby a tiež prízvukuje, že pokiaľ majú maloleté deti zdravotný problém, tento následne musí riešiť iba matka, bez akejkoľvek súčinnosti, či dokonca reálneho záujmu zo strany otca. V tejto súvislosti otec uvádza, že matka vo svojich písomných aj ústnych vyjadreniach uviedla, že maloleté nemajú o telefonický kontakt s otcom záujem a keď im otec zavolá, nechcú s ním hovoriť. Matka, namiesto toho, aby ako preferenčný rodič, ktorého výchovnou úlohou je maloleté pripraviť na kontakt s otcom, vzbudila u maloletých záujem o telefonický kontakt s otcom a otca sama v čase, kedy sú maloleté na komunikáciu s otcom pozitívne naladené, telefonicky kontaktovala s tým, že deti sa s ním chcú porozprávať, vyčíta otcovi, že ich nekontaktuje, hoci sama v ňom vzbudila presvedčenie, že nemá zmysel deťom telefonovať, keď sa s ním nechcú rozprávať. Matka otcovi taktiež vyčíta, že sa nezaujíma

o ich zdravotný stav, no otca o tom, že sú maloleté choré, informovala vždy až bezprostredne pred tým, ako sa mal realizovať styk otca s maloletými, a teda otcovi ani nedala možnosť, aby s deťmi navštívil pediatra, príp. si čerpal OČR. Otec poukazuje napríklad aj na to, že maloletá I. bude nosiť dioptrické okuliare a maloletá N. bude nosiť ortopedické vložky do topánok, dozvedel od maloletých a z aplikácie poisťovne DÔVERA, matka nepovažovala za potrebné mu tieto skutočnosti oznámiť. Z konania matky tak možno usudzovať, že zámerne otca informuje oneskorene, príp. ho neinformuje vôbec, aby mohla jeho konanie vyhodnotiť ako nezáujem o maloleté. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými, matka bez uvedenia relevantných argumentov nesúhlasí s tým, aby maloleté u otca prespávali. Je pravda, že maloleté aktuálne u otca neprespávajú, a to z dôvodu, ako sa samé zdôverili otcovi, že matka im u otca prespať nedovolila. Nakoľko je matka preferenčným rodičom, je pochopiteľné, že maloleté jej príkazy, resp. zákazy rešpektujú. Otec uvádza, že nemá v úmysle maloleté nútiť, aby proti vôli matky u neho zostali aj cez noc, no možno predpokladať, že postupne, keď budú spolu tráviť viac času a navzájom sa viac zblížia, maloleté budú pripravené matke povedať, že by u otca chceli stráviť noc. Vzhľadom na povahu matky, ktorá striktné trvá na dodržiavaní pravidiel, sa otec obáva, že v prípade, ak odvolací súd styk upraví tak, že maloleté u otca nemôžu prespať, tak v budúcnosti, ak by sa maloleté, napríklad cez letné prázdniny rozhodli, že s otcom strávia celý týždeň bez toho, aby sa každý večer na noc vracali späť do Pezinka, matka otcovi takýto styk poukazujúc na úpravu styku upravenú súdnym rozhodnutím neumožní. Ak matka tvrdí, že nemá záujem brániť otcovi v styku s maloletými, a toto tvrdenie je pravdivé, potom nie je dôvod, aby trvala na tom, aby maloleté u otca neprespávali. Nehovoriac o tom, že za predpokladu, že maloleté nebudú môcť u otca prespávať, otec maloletých s nimi nemôže vycestovať ani na dovolenku, príp. na výlet do miesta vzdialeného od miesta ich bydliska, hoci matka naňho apeluje, aby deťom pripravil veku primeraný pútavý adekvátny program. Otec poukazuje i na to, že v čase, kedy bol na pojednávaní priestor na to, aby sa matka s otcom dohodla na úprave styku s maloletými, jeho návrh vytrvalo razantne odmietala a teraz, bez uvedenia dôvodov, mení časy, kedy si má otec maloleté vyzdvihnúť a kedy ich má matke vrátiť. Vymyká sa princípom logiky, keď sa má cez jarné a letné školské prázdniny styk začať o 7:30 hod., no cez veľkonočné sviatky a cez víkendy až o 9:00 hod., resp. ak má otec cez veľkonočné sviatky a jarné prázdniny maloleté matke vrátiť o 18:00 hod., no cez letné prázdniny až o 19:00 hod. Uvádzam, že otec maloletých nemá problém si maloleté vyzdvihnúť aj skôr, resp. neskôr, no je namieste si položiť otázku, či je pre matku naozaj nevyhnutne potrebné v tomto štádiu konania iniciovať konflikt o tom, v akých časových úsekoch sa má styk realizovať. Zo strany matky to totiž vyzerá ako snaha aj naďalej s otcom maloletých bojovať, a to aj na úkor rešpektovania záujmu maloletých detí.

10. Kolízny opatrovník k odvolaniu uviedol, že sa pridrižiava predchádzajúcich vyjadrení, kde zdôrazňuje, že styk otca s deťmi by mal ostať zachovaný, avšak mala by byť rešpektovaná vôľa detí. Kolízny opatrovník má za to, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne.

11. K vyjadreniu otca podala matka repliku, v ktorej uvádza, že drvivú väčšinu nákladov na maloleté deti riadne preukázala, predložením príslušných dokladov. Žiaden právny predpis jej však neustanovuje, aby si viedla kompletný peňažný denník a preukazovala každú položku, minútú na spotrebu maloletých. Matka uvádza, že nie je pravdou, že kúpeľná liečba je plne hrazená zo zdravotného poistenia a teda otec nemusí matke na kúpeľný pobyt prispievať, faktom je, že matka si svoj pobyt musela hradiť v sume 21 eur / deň, pričom zároveň doplácala aj sumu 1,50 eur/deň za maloletú N. a celý pobyt pre maloletú I.. Okrem toho, v tomto prípade ide len o poplatky, ktoré sa platia zariadeniu, kde sa kúpeľná liečba realizuje, avšak s takýmto pobytom sú spojené aj ďalšie výdavky, či už ide o náklady na cestu, na prípadné výlety počas pobytu v kúpeľoch, či na zabezpečenie sezónneho oblečenia a pod. Okrem toho, súčasťou výdavkov na zdravotnú starostlivosť pre maloleté deti nie sú len doplatky za lieky, ktoré sú deťom predpísané na recept, ale tiež výdavky spojené so starostlivosťou o zuby, registračné výdavky u lekárov, CRP pri dýchacích problémoch, či výdavky na výživové doplnky, vitamíny na posilnenie imunity, vitamínové nápoje a pod. Pokiaľ ide o príjem otca, matka má vedomosť, že zamestnávateľ otca svojim zamestnancom okrem mzdy poskytuje rôzne benefity, matka vychádza z verejne dostupných informácií, ktoré boli prezentované či už v súvislosti s rokovaniami o navýšení miezd u zamestnávateľa otca, alebo boli prezentované na rôznych náborových plagátoch. Matka nemá vedomosť, či otec tieto benefity využíva, faktom však je, že otec predložil doklad o príjme, ktorý neobsahoval informáciu, či otec má k dispozícii benefity. Benefitom podľa matky v konečnom dôsledku je napr. aj mikulášsky balíček, ktorý otec pre svoje deti dostane od zamestnávateľa a následne ho otec mal. deťom odovzdá ako balíček, ktorý im pripravil on. Pokiaľ otec argumentuje sporením pre maloleté deti, z dokumentov predložených otcem je zrejme, že otec nespóri deťom. Matka má za to, že argumentácia otca, že deťom sporí sumou vo výške 50,- eur nie je relevantná pri určení výšky výživného, ktorým by mal otec prispievať na bežné,

pravidelné výdavky, o to viac, že ide výlučne o dobrovoľnú aktivitu otca, ktorý môže kedykoľvek sporenie zrušiť a finančné prostriedky si ponechať. Matka poukazuje aj na to, že pokiaľ otec tvrdí, že v byte, ktorý mal prenajatý za 550,- eur býval sám, toto tvrdenie nekorešponduje s tvrdením na prvom pojednávaní v septembri 2020, kedy otec deklaroval, že býva spoločne so svojou partnerkou, t.j. znášal 1 nákladov z nájomného. Je logické, že otec sa snaží zabezpečiť si svoje bývanie, avšak na strane druhej je dôvodné od otca očakávať, že pri rozhodovaní o výške úverového zaťaženia a nákladov, ktoré má s bývaním a dopravou, by mal prioritne reflektovať fakt, že má dve vyživovacie povinnosti a tejto skutočnosti prispôbiť aj výšku splátok úverov. Je absurdné, aby otec na náklady na bývanie a dopravu vynaložil spolu takmer 1.000,- eur mesačne. Ak si tieto výdavky otec môže dovoliť vynakladať, je potrebné to reflektovať ako dôkaz toho, že je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu sumou vyššou ako aktuálne stanovených 380,- eur mesačne. K argumentácii, že matka nevysvetlila dôvody, pre ktoré by otec mal zaplatiť výživné jednorazovo a nie v splátkach spolu s bežným výživným matka uvádza, že matke táto povinnosť nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona o rodine. Práve naopak, ak otec chce hradiť zročné výživné v splátkach, je povinný preukázať dôvody, pre ktoré by súd mal jeho žiadosti vyhovieť, pretože v danom prípade ide o výživné za spätné obdobie, ktoré už uhradené malo byť a je len výhodou pre otca, aby toto zročné výživné mal možnosť hradiť v splátkach spolu s bežným výživným. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými, matka, aj vzhľadom na udalosti a realizáciu stretávania sa otca s maloletými po poslednom pojednávaní má za to, že súdom stanovená úprava styku nie je v záujme maloletých. Matka má za to, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že prístup otca k starostlivosti o maloleté je nezodpovedný, otec sa o sám, bez pomoci partnerky, či rodičov nedokáže o maloleté postarať, nevie im pripraviť adekvátny program, nehovoriac o tom, že v minulosti boli deti konfrontované tak s otcovým alkoholizmom, ktorý v konaní nebol vylúčený, ako aj s dôsledkami nedodržania COVID 19 opatrení. Ak otec na preukázanie toho, že deti majú pozitívny vzťah k partnerke otca a boli smutné, že s nimi nešla na výlet do Senca dňa 16.6.2021 matka uvádza, že deti boli prekvapené, že po prvý krát boli s otcom samé, a preto sa otca pýtali, či skutočne s nimi jeho partnerka nepôjde. Nikdy totiž s otcom čas samé nestrávil. Okrem toho, matka uvádza, že tlmočila len vyjadrenia detí, ktoré tieto svoje pocity vo vzťahu k otcovi a jeho partnerke, prostrediu u otca a nechuti u otca prespávať vyjadrili, a to aj opakovane, tak pred matkou, ako aj pred psychológom z Centra pre deti a rodinu. Otec však stanovisko detí nereflektuje, pričom k záverom CDR sa žiadnym spôsobom nevyjadril. Matka nepopiera, že ju otec informuje o tom, či a kedy si pre maloleté príde. Dňa 26.6.2021 bol otec s deťmi u svojich rodičov, nerešpektoval však dohodnutý čas a neprivezol deti o 18:00 hod., ako bolo pôvodne dohodnuté, na sms nereagoval, v telefonickom rozhovore následne uviedol, že nikde nie je uvedený, že má deti o tomto čase dovieť domov. Pri deťoch boli 4 dospelí, avšak i napriek tomu obe deti boli celý deň na slnku, bez opaľovacieho krému a pokrývok hlavy. Domov prišli s úpalom, obe sa cítili zle. Matka následne ráno otca o zdravotných problémoch maloletých informovala, okrem toho, že ich otec poprel, tak tiež trval na tom, že deti pôjdu do ZOO v nedeľu. Deti však po zážitku s otcom na ďalší deň už ísť nechceli a až na matkino prehovárание naveľa súhlasili s tým, že s otcom pôjdu do ZOO. Ak by totiž matka deti nepresvedčila, aby išli s otcom, nie je vylúčené, že otec by neváhal, tak ako v januári 2021, privolať hliadku polície a deklarovať, že mu je v kontakte s deťmi bránené zo strany matky. Matka zásadne namieta voči otcovej požiadavke, aby mu deti vozila za účelom styku do Plaveckého Mikuláša. Okrem toho, že sa otec sám rozhodol, kde si kúpi nehnuteľnosť, matka poukazuje aj na ten fakt, že nevlastní osobné motorové vozidlo. Pokiaľ však otec nemá problém dochádzať denne za prácou do Bratislavy, nemal by mať problém dochádzať počas prázdnin ani za deťmi za účelom realizácie styku. Pokiaľ matka navrhla odlišné časy vyzdvihnutia a prevzatia detí mimo školských prázdnin a počas školských prázdnin, bolo to výlučne z dôvodu, že matka chodí do práce, má obmedzený počet dní dovolenky a tiež priepustiek na lekárske ošetrovanie, s ktorými musí „kalkulovať“ počas celého roka. Z tohto dôvodu je pre matku nereálne, aby deti odovzdávala otcovi v súdom stanovený čas o 10,00 hod. počas napr. jarných prázdnin, pretože matka má flexibilný nástup do práce od 7.00 hod. do 9.00 hod., avšak v takomto prípade by si musela zobrať deň dovolenky, aby deti otcovi na 10.00 hod. odovzdala. Z tohto dôvodu matka navrhla, že otcovi deti odovzdá v dňoch, ktoré sú jej pracovnými už ráno o 7,30 hod. a v dňoch sviatkov resp. víkendov o 9.00hod. Rovnako pokiaľ ide o odovzdávanie detí po skončení styku, dôvodom pre ktorý matka navrhla ukončenie styku po veľkonočných a jarných prázdninách o 18.00 hod. je fakt, že ide o obdobie školského roka, kedy majú deti nastavený iný režim ako počas prázdnin.

12. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil vo veci pojednávanie na deň 15.06.2022, nakoľko bolo potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie. Odvolací súd po preskúmaní

veci a zopakovaní dokazovania dospel k záveru o potrebe zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o bežnom výživnom a výrok o úprave styku otca s maloletými.

13. Matka podala odvolanie do rozsahu určenia výživného, ktoré považuje vzhľadom na náklady maloletých a zvýšené výdavky ohľadom najmä zdravotného stavu maloletej N. za nedostatočné. Namietala v odvolaní aj, že súd prvej inštancie nezistil riadne príjem otca, ktorý podľa matky poberá aj benefity k mzde. Odvolací súd preskúmal náklady na maloleté deti a vyzval otca, aby predložil potvrdenie zamestnávateľa, či poberá aj benefity a ak áno, aké. Otec predložil potvrdenie o svojom príjme, s tým, že na potvrdení je od zamestnávateľa otca uvedené, že žiadne benefity otcovi nie sú poukazované. Príjem otca bol teda súdom prvej inštancie riadne a dostatočne zistený. Z dôvodu, že je nevyhnutné rozhodovať v čase vyhlásenia rozsudku a je potrebné zohľadniť aj prípadnú zmenu pomerov, ktorá mohla nastať od rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd pri rozhodnutí o výške výživného pri maloletej I. prihliadol už k tej skutočnosti, že maloletá I. bude od sept. 2022 navštevovať základnú školu, s čím sú zvýšené výdavky najmä ohľadom kúpi školských potrieb. Ďalej má odvolací súd preukázané, že poisťovňa kúpenú liečbu prepláca deťom, ale sprevádzajúca osoba si hradí ubytovanie a stravu. Matka predložila doklad, z ktorého vyplýva, že ako sprevádzajúca osoba hradila v súvislosti s kúpeľnou liečbou cca. 680,- eur v roku 2020 a 533,- eur v roku 2021. Odvolací súd prihliadnuc k zhoršenému zdravotnému stavu maloletej N., ktorá pravidelne navštevuje viacero špecializovaných ambulancií a prihliadnuc k tomu, že maloletá I. od septembra 2022 bude žiačkou základnej školy dospel k záveru, že je dôvodné upraviť vyživovaciu povinnosť otca vo vyššom rozsahu ako určil súd prvej inštancie U maloletej N. odvolací súd prihliadol ku zvýšeným výdavkom ohľadom zdravotnej starostlivosti a má za to, že je dôvodné určiť výživné vo výške 230,- eur mesačne. Odvolací súd vychádza pri tom z pomerov na strane otca, jeho možností a schopností a nákladov na maloletú. Odvolací súd však v zhode so súdom prvej inštancie musí konštatovať, že matkou vyčíslené náklady v sume cez 600,- eur mesačne na maloletú N. sú nadhodnotené, a to aj pokiaľ ide aj o náklady v súvislosti s jej zdravotným stavom. Napríklad výdavok na lieky a benzín, v súvislosti s návštevou lekárov a to 60,- eur mesačne nie je opodstatnený až v takom rozsahu. Maloletá je síce sledovaná u viacerých lekárov, ale kontroly nie sú každý mesiac. Nadhodnotené sú aj náklady na ošatenie a hračky. Vychádzajúc aj z poznatkov súdu o nákladoch na deti vo veku maloletých, ako aj zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, zohľadniac u maloletej N. jej zhoršený zdravotný stav, je ako dôvodné považovať oprávnené náklady mesačne v sume 400-450,- eur. U maloletej I. sú náklady o niečo nižšie z dôvodu, že v porovnaní s N. nemá tak zhoršený zdravotný stav, ktorý vyžaduje zvýšené výdavky. Čo sa týka odporúčanej kúpeľnej liečby aj u maloletej I., tu nevzniká vyšší náklad, keď deti majú kúpeľnú liečbu preplatenú poisťovňou a náklady má sprevádzajúca osoba na ubytovanie a stravu, čo matka vynaloží jedenkrát, keď na kúpeľnú liečbu ide spolu s oboma deťmi naraz. U maloletej I. má odvolací súd teda za to, že oprávnené mesačné náklady sú v rozsahu cca. 350,- eur mesačne. Výživné od podania návrhu v sume 180,- eur bolo vzhľadom aj k pomerom, možnostiam a schopnostiam otca určené primerane, avšak odvolací súd prihliadol ku zmene pomerov, ako je už vyššie uvedené a to, že maloletá I. začne navštevovať základnú školu, čím došlo k zvýšeniu výdavku na vzdelanie. Preto odvolací súd zmenil rozhodnutie o výživnom tak, že od júla 2022 určil výživné o 20,- eur vyššie. U maloletej N. vzhľadom na jej zdravotný stav, kde matka vynakladá vyššie výdavky na lieky, či na cestovanie na kontroly, či na liečebný kúpeľný pobyt v súvislosti s výdavkami sprevádzajúcej osoby, dospel odvolací súd k záveru, že bolo dôvodné určiť výživné od podania návrhu vo výške 230,- eur mesačne. Odvolací súd má za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť takto určené výživné. Odvolací súd poukazuje na to, že napríklad výdavok uvádzaný otcem 50,- eur na sporenie detí nie je dôvodný, keď v prvom rade je potrebné, aby deti mali riadne uspokojené bežné potreby. V prípade, ak to dovoľujú pomery rodiča, je ako dôvodné brať v úvahu ako opodstatnené aj tvorbu úspor. V danom prípade nie sú u otca také pomery, ktoré by tvorbu úspor umožňovali s tým, že by dochádzalo zároveň aj k riadnemu uspokojeniu a plneniu si bežnej vyživovacej povinnosti. 50,- eur, ktoré otec mesačne vynakladá na sporenie deťom, je potrebné poukazovať na bežné výživné. Taktiež má odvolací súd za to, že nie je možné z výdavkov, ktoré otec uvádza na bývanie zarátať otcovi celú splátku hypotekárneho úveru, ale len v polovici, nakoľko úver je poskytnutý nie len jemu, ale aj spoludlžníkovi, jeho priateľke, a obaja sú aj spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, ktorá je týmto úverom zaťažovaná. Matka si plní vyživovaciu povinnosť aj výkonom osobnej starostlivosti, čo však neznamená, že si výkonom osobnej starostlivosti plní túto povinnosť v celom rozsahu a otec je povinný finančne pokryť celé náklady na maloleté deti. Odvolací súd z dôvodu, že o niečo zvýšil vyživovaciu povinnosť otca oproti rozhodnutiu súdom prvej inštancie, zmenil aj výrok o zročnom výživnom. Nakoľko obaja rodičia odvolaciemu súdu potvrdili, že zročné výživné určené súdom prvej inštancie už otec v celom rozsahu uhradil, odvolací súd vypočítal a zaviazal otca len na úhradu zročného výživného u maloletej N., keď rozhodol o výživnom

vyššom a to od podania návrhu na súd. Zročné výživné predstavuje sumu 6,20 eur ako pomernú časť za 6 dní mesiaca február 2020 a 30,- eur krát 28 mesiacov (marec 2020 až jún 2022). Odvolací súd vzhľadom na príjem otca, jeho pomery a životnú úroveň, má za to, že je dôvodné určiť mu možnosť sumu zročného výživného platiť v mesačných splátkach, ale pod hrozbou výhody splátok pri omeškaní s platbou, čo i len jednej splátky. Záujem maloletých detí na uspokojení ich potrieb nebude možnosťou platiť zročné výživné v splátkach ohrozené.

14. Matka podala odvolanie aj do výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi. Tu odvolací súd sa stotožňuje s tým, že je nevyhnutné styk upraviť a to aj s prespaním maloletých u otca a v podstate sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie ohľadom úpravy styku otca s maloletými deťmi. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti nevyhnutnosti upraviť styk otca s maloletými riadne a to aj s prespaním uvádza, že rola oboch rodičov je nenahraditeľná v živote detí. Deti majú právo na kontakt s oboma rodičmi, ako aj právo na starostlivosť a výchovu od oboch rodičov. Otec lekárskymi správami preukázal, že toho času nie je hrozbou pre deti v dôsledku jeho problémov s alkoholom, jeho stav je stabilizovaný a dodržiava abstinenčný režim. Ďalej nie sú namieste ani obavy matky ohľadom pandémie Covid a nedodržiavania nosenia rúšok zo strany otca, keď tu už nie sú žiadne obmedzenia toho času a navyše aj keď sa prípadne znovu vyskytnú, sú to len ničím nepodložené tvrdenia matky, že otec nie je schopný pravidlá dodržať a deti chrániť pred nákazou. Odvolací súd však zohľadnil námietky matky, pokiaľ ide o zmätočnosť výroku o styku ohľadom či sa má počas letných prázdnin okrem obdobia od 01.08 do 07.08 v ostatnom čase realizovať stanovený bežný styk počas školského roka. Odvolací súd preto zmenil výrok o styku, aby bola táto otázka styku počas letných prázdnin jasne daná a to tak, že styk počas letných prázdnin je upravený osobitne a realizácia bežného styku sa vtedy nerealizuje. Odvolací súd podotýka, že styk otca je upravený nie v širokom rozsahu, ide o styk, ktorý v minimálnom rozsahu zabezpečí právo detí mať kontakt aj s druhým rodičom, teda otcom. Odvolací súd nevidí dôvod, aby takto nastavený styk, pri deťoch, ktoré už obe navštevujú základnú školu, bol upravený ešte v menšom rozsahu. Nie je tu daný relevantný dôvod k tomu, aby deti každý druhý víkend jednu noc neprespali u otca a taktiež nie je dôvod, aby nezvládli byť u otca cez prázdniny po dobu 2x jeden týždeň. Na názor maloletých detí sa má prihliadať, avšak neznamená to, že sa musí rozhodnúť podľa toho, ako deti uvádzajú. Samotné deti pri výsluchu neuviedli žiadnu okolnosť, pre ktorú by otec mal byť vylúčený z ich života, mal mať obmedzený styk tak, že by deti u neho nemohli prespať. Maloleté deti nevedia posúdiť v celom rozsahu ich najlepší záujem, neuviedli si, že je pre ne pravidelný kontakt aj s otcom dôležitý pre ich zdravý vývin. Je potrebné si uvedomiť, že rozsahu styku, ktorý je otcovi s maloletými daný týmto súdnym rozhodnutím nemožno v žiadnom prípade považovať za široký, neprimeraný veku detí, ale práve naopak za minimálny, ktorý je pre zabezpečenie práv maloletých aj na kontakt s otcom, rozvíjania väzieb s ním, zabezpečenie práva maloletých aj na starostlivosť a výchovu zo strany otca nevyhnutný. Odvolací súd uvádza k námietkam matky, že otec deťom nevie zabezpečiť pútavý program, že nie je otec pri realizácii styku povinný vždy deťom poskytnúť pútavý program, dôležité je aby deti boli s otcom, mali od neho poskytnutú starostlivosť a nie vždy je nevyhnutné, aby počas realizácie styku im otec zabezpečoval pútavé aktivity.

15. Odvolací súd zároveň dodáva, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

16. O trovách konania prvoinštančného a odvolacieho, rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP, v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

17. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 Ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).